

Күн болх багъасн

Омнәсм, эвтәкн тиним цогцта, элвг хар комбинизониг дундагъарнь таг кедж буселсн, бички шар күүкн, хойр суулгъта ус гарган бәрси аашснь харгъв.

—Давана Поляг альд үздж болх?—гидж сурхлам, күүкн мусл инән, нама дахулад гарв. Эрсинь шин босхсн, хойр давхр 8 пәтртә, олд багъчуд бәрдж бәәх герт орад ирвдн.

—Поля, чамаг хәәдж йовна.—гидж омнәсн гарч ирсн күүнд келн, туск үүдәрн орад йовдж одв. Тигдж бәәтл нег күүкн ирв.

—Поля, тер хорад бәәсн күүкд хадас эрсд цокад, мана штукатуркиг унъгъагъад бәәнә,—гидж герчлв.

—Күүкд, аргъул цоктн, йилгъл уга таднла әдл тер брәхн бас кәдлмшән сәәнәр кехәр зүткдз бәәнм. Нег-негнәнн кәдлмшән күндлх кергтә,—гидж Поля келв.

—Поля, энүг ягъдж кехмб?—гигәд оньгдан брәгъас дуудцхав. Ирәд, хаджудан бәәсн күүкдт, ним бәәдлтәгъәр штукатуркиг кехлә, муугъар бәрлддг зөвтә болад, армирование кехмн гигәд, Поля алхар хадас эрсд цокад, сунъгъар толгъагъинь эргүлдж орав. Ода штукатуритх кетн, ямаранчн зузан болтх, бәрәд бәәх.

Намаг дегд оньглад хәләгъад бәәхлә, „би бас тавн джил хооран мастерок, сокол хой-

рар кәдлдж әмт сургъх биш, гарган бәрдж чадг уга биләв“,—гидж Поля келв..

1943 джил. Эцкинъ әәрмд авчксн, эк уга күүкиг Элстин,

түүнә хбән Красноярск детдомс өсгв. 1952 джил 16-та комсомолк Давана Поля долан класс чиләгъәд, хамдан өссн 25 күүкдтә Красноярск 20-ч ФЗУ-д штукатурин сургъуль сурна. Тер багдан старост болв.

Иван Гаврилович Прохорович, 20-гар джилд кәдлдж йовх штукатурн, ширдлгәнә болн шиллгәнә туск мастер, Поляг эклдж сургъна. Поля гарган авч зер-зев бәрдж эс чадад, штукатуритх кесн газрнь тегш болдж өглго, бийдән уурлдмн. Прохорович болхла, адгъл уга, эцкшнъ, оньгта кевәр цәәлгъдж дасхдг, күүкн чи бичә адгъ, өмнчн цаг дала, дасал бәәхгов,—гидмн. Уга, нанас штукатур болшго гидж Поля келдмн.

Джилә сургъулан Поля онцта кевәр чиләгъәд, багдан бәәсн күүкдин бригадир болдж шиидгәд, тедн дотрас ганцарн 5-ч разрядта штукатур болдж гарсмн.

Шинькән сургъуль чиләгъәд ирсн күүкдиг „Сибтяжмаш“ гидг заводин культурин Дворец штукатуритх келгънд тавсмн. Зөвәр ик чинртә болчкад, шин эклдж кәдлдж бәәх улст дашката кәдлмш болджана. Тер бийнъ күүкд сән кевәр тер тоотиг күүцәв.

Эклдж кәдләд нег джил болчкад, кәдлдж бәәсн тосхлтин управленәс Новосибирск сурлзуль-эрдмин комбинатд илгәддз сурад, онцтагъар чиләгъәд, инструктор нер зүүдз ирсмн. Тенүнә хбән „Строитель“ гидг культурин Дворецин штукатурн болн кеерүлдж яслгънд кәдлсмн. Нанъ чигн ик-ик, олд күн багдг пәтртә, 4-д, 5-д давхр гермүдин штукатурн кәдлмшинъ үр күүкдтәгъән кесн болдг.

Тер тоот кәдлмшт ухагъан өгәд, эрдмән әрвлго, шундз кәдлсидән, комсомолк Давана Поля кесг дакдз күндтә грамотсар, мөнъгәрчн болн унтә-унтә белгәрчн ачлгдсмн.

Шинәс бүрдлж бәәх мана Хальмг таньгъч энд-тенд йовсн эврә күүкд-көвүдән ирдж, Элстан ясдж, сәәхрүлж, гермалинь бүрдәхд орлцтн гидж дуудхд, комсомолк Давана Поля түрүн ирсн әмтилә хамдан ирдж, 2-ч тосхлтин управленъ орла.

Управленә ик зунъ әмтн бәәлг гермүд бәрлгәнә кәд-

лмш кедж бәәх болджана. Тер учрар штукатурн кәдлмш элвәд, терүг күүцәдг эрдмтә улс уга болад, Поляд 21 күүкд, 3-н сарин дотр сургъдж штукатурмуд белдх даавр өгв.

Поля экләд сургъв. Хбән негн биш, хойрхн күн оньгдан-оньгдан болдг зөвтә. Зәрмнъ күүнә келәд, үзүлсиг тер дарунъ медәд авна, зәрмнъ болхла тер тоотиг хойр-гурв саадж давтхла, тегәд меднә. Келхд М. Г. Алехина гигәд, баахн күүкн. Заагъад келсиг сәәнәр темдгдз авна. Тер бийнъ кәдлмшд невчк залхурад, ке гигәд келхлә, олд зүсн учр-утх заадмн. Бийләнь онц күүндәд, дакад өбрхн үүрдлг күүкдәрнъ дамджулад, тер тоот керг уга йовдлмудинъ хаюлсмн.

—Мана хальмг нег үлгүр бәәдмн: „Күн болх багъасн, күлг болх унгънаси“, тнигхла чи, Алехина, оданас, багъасн иигдж залхурдж бәәх күн, цааранднь яяхмч?—гидж Поля келв.—Ода шин эклдж дасджасн цагтан ухагъан өгәд, сәәнәр, залху угагъар кехлә, хбәннъ чамәс цань уга гидг штукатур болх,—гидж Поля сургъв.

Дакад болхла Поля күүкдән хошадар-гурвадар хувагъад, онц-онц брәс өгәд, штукатуритх келгъдмн. Тнигхлә, кен келү кәдлмш, ямаран бәәдлтәгъәр кесн ил болджана.

Эдн болхла Элстд бәрлгдз

бәәсн школ штукатуритх кев. Омннъ талдан әмти кечксн кәдлмш деерәс дакдз хаджгъринъ чиклдж кенә гидг, шинькән сурч бәәх улст дегд дашката болн шинәс штукатуритх келгъинг медшго болад бәәв. Тнигхләнь Поля управленә толгъачирта күүндәд, шин объектүр гарв.

Эн болджах тосхачирин сән өдрт нерәддж, болзгсәнъ өмн тер сургъджасн 21 күүкдиг 4-ч разрядтә штукатур болгъдж гаргъв. Тегәд чигн Поля энд ирснә хбән Хальмг таньгъчин гичирин тоод Кабардино-Балкарин багъчулин фестивалъ одв.

КПСС-н ЦК-н болн СССР-н Министрмүдин Советин шидр гарсн тогтавр маниг—тосхач улсиг, сәәнәр, хурдар, батар болн килвр болдгар әмтн бәәдг гермүд бәрдж, ирх джилмүдәс гермүдәр түрү үздгинь уурултн гидж зааджана. Тер учрар би сургъуль чиләсн күүкдтәгъән сара зурагъан 120 процент күүцәх даалгъвр авчанаг гидж Поля келнә.

„Күн болх багъасн, күлг болх унгънаси“—гидг лавта болдж бәәнә. Әрә хбр күрсн насдан әмт сургъад, бийән дахулад, кәдлмшин дамшлтла тәндүләд йовдг күн, багъ болв чигн ик чинртә болджана.

БЕМБИН ТИМОФЕЙ.